

Verda Lumo

SKSTIK "KOLEJARZ"

Biuletyn Polskiej Sekcji Kolejarzy Esperantystów
Bulteno de Pola Esperanta Fervojsista Asocio

Julio - septembro 2007

Nr 7

rys. Mirosław Andrzejewski

La fervoja pasejo de kat. C

UWAŻAJ !!! - przejazd kolejowy

Okres wakacji to czas wzmożonego ruchu na polskich drogach. Trwa społeczna kampania „**Bezpieczny przejazd - zatrzymaj się i żyj**”. Bezpieczeństwo na przejazdach kolejowo-drogowych na całym świecie jest wspólną sprawą wszystkich, którzy mogą mieć na nie wpływ: kolei i policji, administracji i samorządów, zarządców dróg, organizacji społecznych oraz wszystkich ludzi dobrej woli. Do akcji włączyły się zakłady PKP Polskie Linie Kolejowe S.A w całym kraju. Wykorzystano wszystkie możliwe środki, aby dotrzeć do całego społeczeństwa. Kilkaset bilbordów i tablic reklamowych umieszczono przed wybranymi przejazdami oraz przy ulicach wielkich miast. Zorganizowano kolportaż ulotek i gadżetów, krótkie pogadanki radiowe oraz spotkania z przedstawicielami jednostek odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na drogach i torach. Do akcji włączyły się również wszystkie ogólnopolskie media.

Włącz się i Ty – każdy z nas może kształtować zachowania społeczne.

Przejazdy kat. C

Do kategorii C zalicza się **przejazdy użytku publicznego z samoczynną sygnalizacją świetlną**, gdzie bezpieczeństwo na przejeździe zapewnione jest poprzez urządzenia zabezpieczenia ruchu i znaki drogowe.

Zbliżając się do przejazdu kat. C należy pamiętać, że **jest to przejazd bez zapór**, tylko sygnalizacja świetlna i dźwiękowa oraz znaki drogowe informują nas o warunkach bezpiecznego wjazdu na przejazd.

Przed przejazdami tej kategorii ustawione są następujące znaki:

A-10 przejazd kolejowy bez zapór

G-3 krzyż św. Andrzeja przed przejazdem jednotorowym

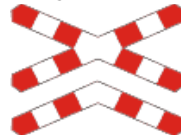
G-4 krzyż św. Andrzeja przed przejazdem wielotorowym

A-10

G-3

G-4

Dodatkowo są ustawione znaki drogowe G-1a,G-1b,G-1c,G-1d,G-1e,G-1f, informujące o zbliżaniu się do przejazdu kolejowego.

Pamiętaj! Zabrania się wjazdu na przejazd, gdy sygnalizatory informują o zbliżającym się pociągu.

Obowiązki kierowcy pojazdu drogowego na przejeździe kolejowym określa art.28 ust. 1- 6 prawa o ruchu drogowym.

**Zatrzymaj się przed każdym przejazdem – strzeżonym i niestrzeżonym!
Pociąg się nie zatrzyma! Droga hamowania to prawie kilometr!
W zderzeniu z pociągiem samochód nie ma żadnych szans!**

**97 % wypadków na przejazdach kolejowych
powodują NIEOSTROŻNI kierowcy**

ATENTU !!! - la fervoja pasejo

La someraj ferioj estas la periodo de intensa trafiko sur la polaj aŭtovojoj. Daŭras la socia kampanjo: „**Sekura pasejo- haltu kaj vivu**”. La sekureco sur fervojaj kaj aŭtovojaj kruciĝoj en la tuta mondo estas komuna zorgo de ĉiuj, kiuj povas havi influon: fervojaj instancoj, polico, administracio, komunumo, aŭtovojaj operatoroj, sociaj organizoj kaj ĉiuj homoj de bona volo. Kadre de la kampanjo agas entreprenoj de Polaj Fervojaj Linioj S.A. en la tuta lando. Oni eluzas ĉiujn rimedojn por atingi la tutan socion. Kelkcent da grandformataj afiŝoj kaj reklamtabuloj oni instalas antaŭ la elektitaj fervojaj pasejoj kaj apud la stratoj de grandaj urboj. Oni kolportis informfoliojn kaj reklamvarojn kaj oni emisiis mallongajn radioelsendojn. Ankaŭ oni renkontiĝis kun reprezentantoj de respondeculoj pri sekureco sur vojoj kaj fervojoj. Al la agado aliĝis ankaŭ ĉiuj tutepollandaj komunikiloj.

Aliĝu ankaŭ Vi -ĉiu povas krei la sociajn kondutojn

La pasejo de kategorio C

La „C”- kategoriaj pasejoj estas publikaj krucvojoj kun memfunkcianta luma signaligo, kie la sekurecon sur la pasejo oni certigas pere de ilaro de sekura fervojtrafiko kaj per aŭtovojaj signaliloj.

Proksimiĝante al la fervoja pasejo oni devas memori, ke la pasejo de C-kategorio ne havas barilojn sed nur lumajn kaj akustikajn signalojn kaj vojsignojn, kiuj informas pri kondiĉoj de eniro al la pasejo.

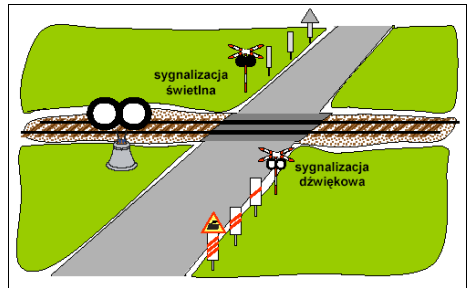
Venante al la pasejo oni rimarkos la jenajn aŭtovojajn signojn:

- A-10 - la fervoja pasejo sen bariloj**
- G-3 - la kruco de Sankta Andreo antaŭ unu-traka pasejo**
- G-4 - la kruco de Sankta Andreo antaŭ mult-traka pasejo**

Krome oni instalas aldone vojsignalilojn: G-1a, G-1b, G-1c, G-1d, G-1e, G-1f, kiuj informas pri la distanco al la fervojpasejo.

Memoru ! Malpermesita estas eniro sur la pasejon kiam la signaliloj informas pri venanta trajno.

La devojn de ŝoforoj difinas la artikolo 28 pkt 1-6 de la aŭtovoja kodekso.

Stopu antaŭ ĉiu fervoja pasejo – gardata aŭ negardata!

La trajno ne stopos tuj! – la brems-vojo egalas al preskaŭ unu kilometro!

En kolizio kun trajno la aŭtomobilo havas neniajn ŝancojn!

97% da akcidentoj sur fervojaj pasejoj kausas neatentemaj ŝoforoj

La 60-a Kongreso de IFEF

Tradicie, ĉiujare en majo renkontiĝas fervojistoj-esperantistoj el la tuta mondo por kongresi. La lastan kongreson aranĝis francoj en Parizo kaj la sekva **60-a Internacia Fervojista Kongreso okazos en Pollando**. Polaj fervojistoj-esperantistoj invitas **inter la 17-a kaj 24-a de majo 2008 j. al Poznano** kaj havos la grandan honoron gastigi amikojn -esperantistojn el la tuta mondo. Tio estas por ni ankaŭ granda devo kaj respondeco. Pola Esperanto Fervojista Asocio, kiu agas enkadre de la Societo pri Sporto, Turismo kaj Kulturo "Kolejarz" prenis la taskon kune kun grupo de spertaj esperantistoj el Poznano.

Ne estas hazardo, ke Poznano estas elektita kiel kongresa urbo. Ĝi estas unu el plej malnovaj kaj grandaj polaj urboj - ĉefurbo de Grandpolio - grava regiono de Pollando. Poznano situas ĉe la vojo liganta Moskvon kaj Varsovion kun Berlino, Parizo kaj Londono. La urbo estas grava aŭtovoja kaj fervoja nodo kaj posedas internacian flughavenon.

Poznano estas dinamika ekonomia, eduka kaj scienc-kultura centro. Dank' al bonegaj ekonomiaj rezultoj, disvolviĝanta mastrumado kaj ĉiujaraj Internaciaj Poznanaj Foiroj oni ofte diras, ke Poznano estas ekonomia ĉefurbo de Pollando.

Naŭ ŝtataj kaj dekelkaj privataj altlernejoj havas ĉi tie sian sidejon. En Poznano studas 130 mil da studentoj kaj agas multaj sciencaj institutoj, do ĝi estas unu el plej gravaj polaj akademias centroj.

En la bela kaj rava urbo, kie la historio ligoĝas kun moderna enestas unuaklasaj antikvaĵoj, kiuj reprezentas diversepokajn stilojn. Vizitante la urboplacon oni povas vidi perlon de renesanca arkitekturo - la urbodomon. La alia samklasa antikvaĵo estas la poznana unua paroĥa preĝejo tn. - Fara kun aliaj konstruaĵoj de malnova jezuita sidejo. Sur altaĵo apud la Malnova Merkatplaco superas Reĝa Kastelo kun fragmentoj de defendaj muroj. Alia grava monumento estas Ostrów Tumski (Katedrala Insulo), kiu estas plej antikva parto de la urbo, lulilo de pola ŝtato. Ĉi tie troviĝas la plej malnova katedralo - kie oni entombigis la unuajn polajn regantojn. Vidindaj estas ankaŭ multaj temploj, palacoj kaj aliaj monumentaj objektoj, precipe en „imperiestra kvartalo” kun granda Prusa Kastelo - nun grava kultura centro. Al homoj dezirantaj kontakton kun la naturo oni proponas viziti du bestajn ĝardenojn, botanikan ĝardenon, tropikarbejon kaj multajn parkojn kaj ripozejojn ĉe apudaj lagoj.

Ni invitas - bonvenon al Poznano, kie Vi ekvidos neforgeseblajn momentojn inter interesaj grandiozaj homoj, fervojistoj - esperantistoj.

Pliajn informojn oni povas ricevi de nia interreta paĝo <http://www.pefa.pl/>

Kongres IFEF w Polsce

Tradycyjnie, co roku w maju spotykają się kolejarze esperantysty z całego świata na kongresie IFEF. W tym roku kongres zorganizowali francuscy kolejarze w Paryżu, natomiast w **przyszłym roku 2008 kongres odbędzie się w Polsce, w Poznaniu, w dniach 17- 24 maja.**

To wielki zaszczyt dla polskich kolejarzy gościć zaprzyjaźnionych esperantystów, a zarazem ogromny obowiązek i odpowiedzialność. Polska Sekcja Kolejarzy Esperantystów działająca w ramach Stowarzyszenia Krzewienia Sportu, Turystyki i Kultury „Kolejarz” podjęła to wyzwanie wspólnie z grupą esperantystów z Poznania.

Nieprzypadkowo Poznań został wybrany na miejsce kongresu. To jedno z najstarszych i największych polskich miast, stolica Wielkopolski, jednego z głównych regionów państwa. Jest bardzo ważnym węzłem drogowym i kolejowym w kraju, posiada międzynarodowy port lotniczy.

Poznań to dynamiczny ośrodek gospodarczy, akademicki, naukowy i kulturalny. Dzięki znakomitym wynikom ekonomicznym, rozwijającej się gospodarce i corocznym Międzynarodowym Targom Poznańskim miasto jest często nazywane gospodarczą stolicą Polski. Posiada dziewięć państwowych szkół wyższych i kilkanaście prywatnych. Kształci 130 tysięcy studentów. W mieście działają też liczne placówki badawcze. Wszystko to stawia Poznań wśród czołowych polskich ośrodków akademickich.

W tym pięknym i fascynującym mieście, gdzie historia spotyka się z nowoczesnością, znajdują się wysokiej klasy zabytki prezentujące szeroką gamę stylów. Na Starym Rynku można zobaczyć perłę renesansowej architektury, zabytek klasy zerowej - ratusz oraz poznańską farę i pozostałe obiekty dawnego kompleksu jezuickiego. Na wzgórzu nad Starym Rynkiem góruje Zamek Królewski wraz z fragmentem murów obronnych. Innym ważnym dla Poznania miejscem jest Ostrów Tumski, najstarsza dzielnica miasta i kolebka państwowości.

Znajduje się tu gotycka katedra będąca miejscem pochówku pierwszych władców Polski. Dla osób spragnionych obcowania z przyrodą swoje podwoje otwierają dwa ogrody zoologiczne, ogród botaniczny, palmiarnia oraz zabytkowe parki.

Zapraszamy, przyjeździe do Poznania, a na pewno zobaczycie wiele uroczych miejsc oraz przeżyjecie niezapomniane chwile wśród ciekawych i wspaniałych ludzi, kolejarzy - esperantystów.

Więcej informacji dotyczących kongresu i działalności sekcji można uzyskać na stronie internetowej <http://www.pefa.pl/>

Warto wiedzieć że...

Polska, po raz drugi będzie miejscem Światowego Kongresu Kolejarzy Esperantystów.

- **Pierwszy kongres zorganizowali polscy kolejarze esperantyści z okazji 100 - lecia Esperanta w 1987 roku w Katowicach. Był to 39 kongres IFEF. Wzięły w nim udział 422 osoby z 18 krajów świata.** Tygodniowe obrady tego kongresu odbywały się w Centrum Kultury w Katowicach i gmachu Śląskiej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych. Honorowy patronat nad kongresem sprawował Minister Komunikacji Adam Wielądek. Za wkład pracy przy organizacji kongresu polska sekcja otrzymała wyrazy uznania i podziękowania od Romana Malinowskiego, Marszałka Sejmu PRL.
- **W dniach 17- 24 maja 2008 r. w Poznaniu odbędzie się, po raz drugi w Polsce, Światowy Kongres Kolejarzy Esperantystów. Będzie to 60-jubileuszowy kongres IFEF.** W programie zaplanowano zajęcia o tematyce kolejowej, jak również inne ciekawe spotkania i wycieczki. A oto krótki program wstępny:
Sobota 17.05.2008 r. -zakwaterowanie uczestników kongresu, posiedzenie zarządu IFEF , wieczór zapoznawczy.
Niedziela 18.05.2008 r. - uroczyste otwarcie kongresu, zwiedzanie miasta (katedra, Fara, Stary Rynek, Muzea, przejażdżka kolejką „Maltanka”), obrady komisji terminologicznej, wieczór narodowy.
Poniedziałek 19.05.2008 r. - posiedzenie Komitetu IFEF (niepubliczne). Wycieczka ½ dniowa koleją (parową) z Dworca Poznań Główny do Wolsztyna - zwiedzanie muzeum starych parowozów, biesiada piwna.
Wtorek 20.05.2008 r. - posiedzenie plenarne, spotkanie delegacji IFEF z przedstawicielami władz kolejowych. Prelekcje i prezentacje fachowe zaproszonych gości i uczestników kongresu, wieczór rozrywkowy.
Środa 21.05.2008r.-całodniowa wycieczka autokarowa szlakiem piastowskim (Lednica, Gniezno, Biskupin, Wenecja - przejazd kolejką wąskotorową do Żnina).
Czwartek 22.05.2008r.-prezentacja 61-go Kongresu IFEF(Triest), wycieczka ½ dniowa (Kórnik, Rogalin), bankiet i bal.
Piątek 23.05.2008r.- posiedzenia komisji fachowych, uroczyste zamknięcie kongresu, wieczór pożegnalny.
Sobota 24.05.2008 r. - pożegnanie uczestników kongresu.

24-28.05.2008 r. - Wycieczka pokongresowa do Białegostoku – miasta narodzin Ludwika Zamenhoffa.

Ucz się razem z nami

Zaimki osobowe – *personaj pronomoj*

odmiana w liczbie pojedynczej

mi - ja
vi - ty
li - on
ŝi - ona
ĝi - ono

de mi - ode mnie
de vi - od ciebie
de li - jego
de ŝi - jej
de ĝi - jego

al mi - mi, mnie
al vi - tobie
al li - jemu
al ŝi - jej
al ĝi - jemu

min - mnie
vin - ciebie
lin - jego
ŝin - ją
ĝin - je

odmiana w liczbie mnogiej

ni - my
de ni - od nas
al ni - nam
nin - nas

vi - wy
de vi - od was
al vi - wam
vin - was

ili - wy
de ili - ich
al ili - im
ilin - ich, je

Zaimki dzierżawcze - *posedaj pronomoj*

mia - mój
nia - nasz

via - twój
via - wasz

lia - jego
ilia - ich

ŝia - jej
ĝia - jego

Zaimek zwrotny - *returna pronomo*

Zaimkiem zwrotnym jest **si = się**

Po czasownikach zwrotnych używa się zaimka **si** w formie **sin** przy osobie trzeciej, gdy jest ona przedmiotem czynności lub podmiotem np. **Li lavas sin = on myje się**.

W pierwszej i drugiej osobie liczby pojedynczej używa się form: **min, vin**

W innych przypadkach na miejscu polskich form - **siebie, sobie, sobą** - używa się w esperanto zaimka zawrotnego z przyimkiem np. **el si = on... z siebie, al si = on... sobie, kun si = on ... sobą**

Zaimki pytające i względne

kio - kto, która, który kio - co kia- jaki, jakiego rodzaju kies- czyj, czyja, czyje

Zaimki przysłówkowe

kie - gdzie **kiam** - kiedy **kien** - dokąd **kiel** - jak, w jaki sposób, jako
kial - dlaczego **kiom** - ile

Zaimek nieokreślony

Zaimkiem nieokreślonym jest - **oni** (wymawiaj on-i)

Zdania z zaimkiem nieokreślonym - oni odpowiadają polskim zdaniom bezpodmiotowym np. **oni diras = mówi się**

LOKOMOTYWA

Julian Tuwim

Stoi na stacji lokomotywa,
Ciężka, ogromna i pot z niej spływa
Tłusta oliwa.

Stoi i sapie, dyszy i dmucha,
Żar z rozgrzanego jej brzucha bucha:

Buch, jak gorąco!
Uch, jak gorąco!
Puff, jak gorąco!
Uff, jak gorąco!

Już ledwie sapie, już ledwo zipie,
A jeszcze palacz węgiel w nią sypie.
Wagony do niej podoczepli
Wielkie i ciężkie, z żelaza, stali,
I pełno ludzi w każdym wagonie,
A w jednym krowy, a w drugim konie,
A w trzecim siedzą same grubasy,
Siedzą i jedzą tłuste kiełbasy.
A czwarty wagon pełen bananów,
A w piątym stoi sześć fortepianów,
W szóstym armata, o! jaka wielka!
Pod każdym żelazna belka!
W siódmym dębowe stoły i szafy,
W ósmym słoń, niedźwiedz i dwie żyrafy,

W dziewiątym – same tuczone świnie,
W dziesiątym kufry, paki i skrzynie,
A tych wagonów jest ze czterdzieści,
Sam nie wiem, co się w nich jeszcze mieści.
Lecz choćby przyszło tysiąc atletów
I każdy zjadłby tysiąc kotletów,
I każdy nie wiem jak się natężał
To nie udźwigną taki to ciężar!

Nagle gwizd !
Nagle śwista!
Para buch!
Koła w ruch!

.....

LOKOMOTIVO

Staras sur reloj lokomotivo,
Fluas la ŝvito sur la deklivo
Grasa olivo.

Spiras kaj ronkas, staras senmova.
Ardon de l' granda ventro disblovos:

Oh, la varmego !
Uh, la varmego !
Ah, la varmego !
Uf, la varmego !

Apenaŭ vivas, apenaŭ spiras,
Sed ĉiam novan karbon entiras.
Ĝin sekvas vagonoj el la metalo,
Grandaj kaj pezaj, el fero, ŝtalo,
En ĉi-vagonoj bruoj kaj movo,
Ĉeval' en unu, en dua bovo.
En tria nure dikuloj sidas,
Manĝas kolbasojn kaj gaje ridas.
En kvara estas multaj bananoj,
En kvina staras fortepianoj.
Ho, kiel granda, granda kanono!
Staras en tiu sesa vagono !
Sesa enhavas meblojn, en oka
Urs', elefanto, ĝirafoj, foko.

En naŭa estas dikaj porketoj,
En deka kestoj, kofroj, paketoj,
Vagonojn kvardek maŝinoj trenas.
Demando - kion ili entenas ?

Sed kvankam venus eĉ mil atletoj
Kaj ĉiu manĝus eĉ mil kotletojn
Kaj ĉiu multe tiri ĝin penus,
Ili tutcerte ĝin ne ektrenus.

Nun ja - puf!
Nun ja - bum!
Vapor' - muf!
Radoj - grum!

.....

Esperantigis: Aleksandra Ivanov

Redaguje zespół w składzie: Halina Sobiech (tel. kol. 833 33-52, kom. 694825485)
Wiesław Libner, współpraca: Bogdan Dembiec, Teresa Pomorska
Skład komputerowy: Jerzy Gierasimiuk – Zakład Linii Kolejowych w Siedlcach
Strona <http://www.pefa.pl/> | e-mail: verdalumo@wp.pl